

Historische Vereniging
Hoogezand-Sappemeer e.o.

**'Meneer Rozema heeft mooie verhalen verteld
en dat doet echt wat met me
en ik hoop dat het nooit weer gebeurt'.**

Westerbork

Op 24-4-2014 gingen we naar Westerbork. We gingen met busjes en toen waren we er. En toen ging juf betalen. En toen moesten we een heel stuk lopen. En toen waren we bij het kamp. en daar waren van die stenen hoeveel joden er werden vermoord in welke landen. En toen kwamen we binnen en daar vertelde meneer rozema dat wat hoog dat daar allemaal barakken lagen en daar stonden de nummer. En toen gingen we naar de steentjes en die steentjes liggen allemaal op een provincie. En er lagen sterren op de steentjes en vlammen op de steentjes . De sterren waren hoeveel joden er werden vermoord en hoeveel vlammen er hoeveel zigeuners er werden vermoord. En toen gingen we naar een barak maar die was nog niet helemaal af. En daar in die barak moesten wel 1000 mensen in liggen. En toen gingen we naar een soort treinspoor. En gingen mensen op 4mei bloemen op leggen. En toen zei meneer rozema dat daar soldaat stond bij en treinwaggon stond en dat hij zei meisjes aan de rechter kant en jongens aan de linkerkant en dat moest sneller en hij zei jij en jij kunnen werken en jij word vergast. En toen gingen we weer naar het terug naar het begin. En toen gingen we naar het museum en dat was ook leuk. En ik ga er misschien er ook heen met me familie.

**GROEP 8
OBS INSPEKTEUR AMERIKA
NOORDBROEK
24 april 2014**

kamp westerbork

We zijn donderdag 24 april naar kamp westerbork geweest. We vertrokken om 9 uur bij schoolweg in busjes naar kamp westerbork het was leuk in de busjes toen we aankwamen stapten we uit en liepen we het bos in en we kwamen onderweg veel planeten tegen en mooi bos waar we door moesten lopen .

Het was best wel een eind lopen naar het kampen toen we aan het lopen waren in het bos kwamen we satellieten tegen en die waren heel groot.

Een meneer rozema vertelde veel over kamp westerbork toen we aankwamen zag je aan de linker kant het huis van de commandant die kon je zien van .

Er waren ook veel baraken die waren ongeveer wel 70 tot 80 meter lang en daar sliepen wel duizenden mensen in en er waren stapelbedden en die waren 3 hoog dus sliepen er veel mensen bij elkaar .

We kwamen ook een oud perron tegen waar ze opstapten in de trein naar hun eind plek er gingen veel mensen mee in de trein sommige mensen hadden geluk die moesten werken in plaats dat ze met de trein mee moesten en er gingen soms wel meer dan duizend mensen in de trein en dat was geen pretje want er zat niks in de trein ze gingen gewoon in een vee wagon naar hun eindbestemming er was ook een stukje waar je een steentjes monument daar kon je zien hoeveel er vermoord waren en je kon zien of het een jood want er zat een en als het een vlammetje op zat dan waren het zigeuners was een monument van een spoor en toen liepen we weer terug en gingen het museum daar

zag je de plattegrond van het kampen de bedden de spullen en veel luister verhalen en we moesten ook vragen maken over de dingen in het museum en toen was het tijd en moesten we weg .

En ik vindt het er wat er allemaal is gebeurt .

En ik vond het een beetje tegen vallen want ik dacht dat je er meer kon zien.

westerbork

Donderdag 24 april :We zijn donderdag 24 april naar westerbork geweest .dat was in de tweedewereld oorlog een door gangskamp . Wij zijn daar ook heen geweest met meneer rozema en de klas. Meneer rozema vertelde er heel veel over wat er toen was gebeurt. Toen we er waren moesten we eerst een ver stuk lopen. Het was vroeger een groot kamp . Maar toen wij er waren was er niet veel meer van over. Dat was wel erg jammer. In het begin van het kamp stond het huis van de commandant. Dat was een groot huis maar wel oud. Ze waren het aan het opknappen. Verder in het kamp stond nog een klein stuk van een barak . Er waren ook allemaal steentjes met steretjes en vlametjes de vlammetjes waren van zigeuners en de steretjes van de joden. Op het eind stond nog een oude bunker. En naast de bunker was een stuk van een trein spoor als herdenking. Bij het kamp was ook nog een museum van westerbork er waren allemaal spulletjes in. Wat de mensen achter hebben gelaten .Toen moesten we weer weg . Ik heb er veel van geleerd en het was erg leuk....

Westerbork

Hoi ik ben Lara ik ben een Joodse en ik ben nu tachtig jaar oud en ik heb een verhaal van mijn leven in de 2^e wereldoorlog.

Mijn verhaal begon op 2 maart 1941.

Ik was thuis aan het bedenken waarom ik niet in de parken, zwembaden en bussen mocht komen toen mama Ans terug kwam van een Duitse gemeentebijeenkomst.

ze had een tasje mee met daarin gele sterren met het woord JOOD erop.

Ik waarom dat was, ze vertelde me dat we die moesten dragen van de Duitsers om ons te herkennen.

Daarna moest ze huilen het was haar allemaal een beetje teveel en vertelde dat we ook moesten verhuizen naar een Jodenwijk net als mijn vriendin Marie die ik met veel pijn vorige week heb moeten achterlaten.

Mama belde papa Jos op om te vertellen dat hij moest helpen met inpakken en dat hij mijn broer Jannik op de terugreis moest ophalen van zijn school.

Nadat we de belangrijkste dingen hadden ingepakt en rustig bijkomend van het inpakken wat zaten te drinken klonk opeens de bel.

Het was een Duitser hij zei: 'Pak je spullen en ga mee naar de kar'.

Wij deden dat natuurlijk.

Een paar weken later toen we net gewend waren aan ons nieuwe huis waar we met het gezin van Marie in woonden (wat ik heel fijn vond), werd er weer gebeld.

Een andere Duitser vertelde dat we ons spullen en ons en werkkleding moesten pakken. We gingen naar Westerbork wat ik toen nog niet wist. Toen we daar waren werden we in een huisje geduwd een Barak dus er werd ons een bed aangewezen ze zeiden dat we ons werkkleding aan moesten en de rest van ons kleding pakten ze af en daarna gingen ze weg. Mijn mama en ik waren helemaal in paniek maar mijn vader zei dat we stil moesten zijn omdat we niet alleen in een barak waren maar met allemaal andere verdrietige en magere Joden. het was laat en we gingen "slapen" wat niet echt lukte natuurlijk.

De volgende morgen na het "eten" werden er namen opgeroepen wie er mee moesten met de trein niemand wist waarheen.

Ik hoorde ook Marie en die van haar familie, ik schrok waar is ze eigenlijk.

IK liep over het hele perron het was superdruk.

Maar toen zag ik haar op de rand van het perron met heel haar familie ze was aan het huilen. Ik liep er naartoe en gaf haar een dikke knuffel en zei dat ik haar een hele goede vriendin vond, maar toen hoorde ik mijn mama gillen!

Ze rende tranend naar me toe en vertelde dat ook wij met de trein mee moesten. We pakten ons koffers en gingen een kaart kopen wat ook nog moest en ze waren superduur maar daar dachten we toen niet en we dachten aan hoe het verder ging. En toen hoorde ik de trein stoppen op het perron we moesten erheen. Voordat ik de trein instapte nam ik een kort afscheid van Marie en Jannik van Marie haar broer en mijn ouders natuurlijk ook. We moesten elk in een ander wagon, ik stapte in de trein en ik hoorde de dat we vertrokken. Het was verschrikkelijk in de trein iedereen was in paniek. Die dagen en drie nachten duurde de reis en toen stopten we opeens.

Ik stapte uit zag allemaal Duitse soldaten.

de meisjes moesten rechts van het perron en de jongens links.

En daarna zeiden ze welke kant je opmoest. Ik moest naar de een en mijn familie naar de ander ik was verdrietig heel verdrietig ik heb huilend afscheid genomen. Toen ik dat had gedaan werd ik naar een werkplaats gestuurd ik werkte en werkte totdat we werden bevrijd. En ik heb mijn familie en die van Marie nooit meer gezien.

Einde

Westerbork

Op donderdag 24 april ging groep 8 naar kamp westerbork

het was heel lang lopen en ik vond de bunker heel leuk.

De Spoor dinges was wel leuk en de museum was ook wel leuk maar er waren veel doden n de 2^e wereld oorlog en er was ook iemand volgens mij meneer rozema hij wist er veel van af in de museum kon je ook nog de kleding zien en ja ik vond het wel leuk maar het saaiste vond ik dat je niet in de bunker kon lopen of kijken ik vond ook wel grappig dat er van die huizen waren en dat je erin kon kijken volgens mij heette dat een barack in de tweede wereld oorlog waren er ook veel doden heel veel kinderen en joden en moeders en vaders werden vermoord ik vond dat wel zielig want dat doe je toch niet en de gas douche dat is niet normaal en dat er nsb'ers waren ik von dat echt niet leuk maarjat is gebeurt het levene gaat verder Duitsland wou wel samen werken maar Nederland wou dat niet en Duitsland kon engeland niet eens over nemen .

Westerbork

We waren in de klas bezig om de tafels klaar te zetten voor de paaslunch.
En daarna gingen we we wachten op ralph meneer Rozema een oud geschiedenis docent en op Ida Iden maar die kwam niet meer.
Toen ze er waren gingen we wachten op de busjes.
Dat ging niet erg snel want we zouden om 9:00 weggaan en we gingen pas om 9:30 weg.
Toen gingen we naar Westerbork met de busjes.
Ik en nog 5 anderen zaten bij meneer Rozema in het busje.
Toen we er waren moest juf de entree betalen en moesten wij buiten wachten.
Het was een eindje lopen en toen kwamen we een bord tegen met daarop: Het Zonnestelsel.
En toen zagen we onderweg allemaal borden met planeten erop.
Toen zagen we allemaal schotels maar meneer Rozema zei dat er niet bij hoorde dus liepen we verder.
Toen kwamen we een bord tegen met daarop: Westerbork 750 meter.
EN eindelijk waren we bij Westerbork en gingen we kijken.
Toen zagen we soort van graven met tekst erop.
En met hele hele grote getallen erop.
Toen zagen we een spoorboom ook van vroeger en een oud huis.
En een spoor waar elke dinsdag 1000 den mensen werden opgehaald.
Toen zagen we allemaal blokjes en een sterretje voor joden en een vlammetje voor zigeuners. en toen gingen we naar het monument van een treinspoor.
En toen gingen we weer naar school en toen naar huis.

Excursie naar Westerbork

Wij zijn op 23 april om half tien in de bus naar Westerbork gegaan. We gingen in busjes van Menterwolde naar Westerbork. Toen we bij Westerbork aankwamen moesten we eerst een stuk lopen. We liepen door een mooi bos. Toen we bij Westerbork aankwamen zagen we een slagboom en naast die slachboom was een oud huis dat oude huis was vroeger van de commandant geweest. Het huis stond precies zo dat de commandant kon zien wat er bij de slachbomen gebeurde. Toen we verder liepen zagen we allemaal bulten van wel 80 meter lang en 10 meter breed op die bulten stonden vroeger de barakken van Westerbork. Toen we weer verder liepen kwamen we bij een stenen monument met stenen met sterren en vlammetjes erop. Ieder steentje met een ster stond voor een dode jood en een met een vlammetje stond voor een dode zigeuner. Er waren het meeste met een sterretje. Toen we weer verder liepen kwamen we bij een overkapping met een tafel erin en op die tafel stond een namaak van Westerbork van vroeger. Toen we hadden gegeten gingen we weer verder naar het oude spoor daar vertelde onze begeleider Roosema een spannend verhaal over. Toen liepen we weer een stukje en kwamen we bij een oude wacht toren. Toen we daar hadden gekeken gingen we weer terug naar de ingang. Na een lang stuk lopen kwamen we bij het museum. In het museum lagen allemaal oude spullen van de oorlog. Er waren ook koptelefoons en daar kon je verhalen horen van mensen die de oorlog hadden meegemaakt. Toen we klaar bij het museum waren gingen we weer naar school toen we daar aankwamen vertelde meneer Roosema nog een verhaal over een kapper bij Auchwitz die zijn gezin moest knippen voor de vergassing. En toen mochten we naar huis

Westerbork

We zijn naar Westerbork geweest en wij zijn op 9 uur van school ongeveer vertrokken en toen zijn we met 3 busjes weg gegaan we moesten best en stukje rijden. het was wel gezellig in het busje. Toen we daar aan kwamen hebben we een stuk door het bos gelopen. Toen we aan kwamen ongeveer bij het kamp, waren er een paar grote stenen wat een beetje een vorm had van een huisje je kon daar op lezen hoeveel joden in andere kampen zijn vergast. Aan het begin van het kamp stond een huisje meneer Rosema vertelde dat in dat huis de baas van het kamp was. En dat na de 2^e wereld oorlog mensen hadden gewoond hadden. Een stuk verder toen we in het kamp waren zag je nog een soort baron voor treinen meneer Rosema vertelde dat daar elke dinsdag heel veel joden van Westerbork naar vernietigingskampen werden gebracht. Ze zijden dan dat je daar ging werken. En dat elke maandag avond werd omgeroepen of je wel of niet meer ging en dat was dan zo elke weer. en er stonden daar ook allemaal soorten borden met plaatjes en brieven die de mensen daar uit de trein hadden gegooid maar zij dachten natuurlijk allemaal dat ze gewoon terug kwamen. Er stond nog 1 barak overeind de andere waren allemaal verwoest of gesloopt. Aan het eind van het kamp stond een halve trein spoor aan het eind stond het om hoog omdat het daar voor veel mensen het leven stopten. Toen we terug liepen gingen we nog naar het museum. Je kon je veel dingen zien over joodse kleding je kon zien wat de Duitse droegen je kon ook verghalen luisteren dan moest je een koptelefoon op doen, en kon je luisteren wat ze te vertellen hadden. We gingen ook weer terug in de busjes, toen we weer op school kwamen en had meneer Rosema nog een verhaal verteld over een kapper in de 2^e wereld oorlog voor je vergast werd en weer waren om half 3 vrij

Westerbork

Op donderdag 24 april ging groep 8 naar kamp Westerbork.
Toen we naar Westerbork gingen zaten we in een busje het was heel gezellig.
Toen we er waren moesten we eerst nog een stukje lopen door het bos.
Uiteindelijk waren we echt in kamp Westerbork.
Het was heel mooi en indrukwekkend om het allemaal te zien.
In het begin zag je al best wel veel dingen.
Je zag als eerste het huis van de commandant.
Die stond helemaal in het begin van het kamp zodat de commandant een goed uitzicht had op het kamp.
Daarnaar zag je een klein stuk van het oude trein spoor.
Meneer Rozema heeft ons uitgelegd dat er elke maandag heel veel joden goede werkschoenen en goede werkkleding mee moest meenemen en je moest een kaartje kopen voor op de trein zodat je de aankomende dinsdag op de trein kon stappen.
Hitler zei niet waar ze heen gingen.
De joden wisten ook niet waar ze heen gingen maar ze wisten wel dat ze niet levend terug zouden komen.
Toen ze de dinsdag onderweg in de trein zaten gooide ze van alles uit de trein zoals kaartjes of kleren .

Ik heb ook nog een soort van stenen gezien ze waren groot en klein.
De stenen stonden voor de overleden joden en zigeuners in Nederland.
Voor de overleden joden stond er een ster op(dat moesten joden in de tweede wereld oorlog dragen).
Je zag aan de sterren dat er heel veel joden zijn omgekomen.

Het volgende wat we zagen was een barak.
In die barak sliepen wel duizend mensen en het was best wel een klein barak.

En als laatste zagen we een heel mooi herdenkings monument.

Het is een trein spoor we zijn ook een momentje stil geweest om te herdenken wat er was gebeurt.

Toen we terug liepen zijn we ook nog naar het museum.

Je zag hele mooie dingen zoals een oud kaartje en nog een stuk barak en je kon ook nog een paar verhalen van de tweede wereld oorlog.

Toen gingen we weer terug naar school en in de klas vertelde meneer Rozema ons ook nog het kappers verhaal :Een jongen die was kapper en moest werken in een vernietegins kamp. Hij moest knippen zodat de mensen kaal in de " douche moesten". Ze moesten in 1 minuut geknipt zijn. Op den duur kwam er weer een lading mensen. Dus de kapper ging weer knippen. En toen opeens kwam er een man een vrouw en een meisje binnen lopen. En de kapper die zag dat. Het waren bekende gezichten, het waren de ouders en de zus van de kapper. En die moesten ook geknipt worden en in de gas kamer. De kapper heeft wat langer dan een minuut door geknipt zodat hij af schijft kon nemen van hun. Ze gingen naar de gas kamer. Je hoorde wat geschreeuw en daarna was het "dood" stil. De kapper zij tegen een soldaat: "schiet mij maar dood... ik heb toch niks meer". Maar de soldaat deed dat niet. En moest gewoon weer door met zijn werk. De kapper leeft nog steeds. Dat was de verhaal van de kapper.

Ik ben blij dat ik een keertje in westerbork ben geweest. ik heb mooie dingen gezien

Bedankt meneer Rozema voor de mooie verhalen.

Je kan je niet voorstellen dat je gezin uit elkaar gehaald wordt. Dat erop de deur gebonkt word en dat ze je kinderen en man of vrouw meenemen, dat je je nog niet realiseert dat het misschien het laatste moment is dat je bij elkaar bent. Buren die je verraden met: "Die zijn joods neem die maar mee.". Alleen omdat ze bang zijn.

Dan wordt je weg gebracht terwijl je gisteren misschien nog aan het dansen was of je kinderen voorlas. Misschien wil je wel naar een bioscoop of speeltuin maar nee daar mag je niet heen omdat er een bord hangt met: VERBODEN VOOR JODEN. Stel je eens voor een activiteit of plek waar je graag bent waar je ineens niet meer mag komen omdat je joods bent. Hoe rot zal je je dan wel niet voelen? En je draagt een ster op je kleren omdat je een geloof hebt. Het enigste wat je weet is dat je die ster moet dragen ,dat je bijna nergens meer mag komen en dat je bang bent dat er iets gebeurt. Maar nu zit je in een trein zonder te weten waar je heen gaat. Maar je komt uit bij een doorgangskamp: Westerbork. Je slaapt in een barak van 70 tot 80 meter waar je met duizend andere mensen slaapt. Je hebt maar een paar wc's en iedereen kan je zien. De volgende morgen moet iedereen komen wachten tot je je naam noemt want dan mag je morgen mee met de trein. En je hoort je naam je denkt: Waar gaan we heen? Zie ik mijn familie weer? Wat gaat er gebeuren? Je hebt zoveel vragen die gewoon ontelbaar zijn. Het is zover je gaat weg met de trein naar huis? Nee, je gaat naar Auswitch. Je komt eraan en er word gekozen wie er mee mag en niet de sterke mensen worden aan de kant gezet en de slappe mensen worden aan de kant gezet. De sterke mensen moeten werken en de slappe mensen wordt hun haar afgehaald en worden daarna gaan ze onder de douche maar wat gaat er gebeuren? Je wordt vergast zonder te weten waar je man of vrouw en kinderen zijn. Maar, ja daar zit je dan 15 minuten lang in de gaskamer. En dan wordt je eruit gehaald, je word gecremeerd en je as wordt door een vijver gegooid zodat niemand ooit meer iets van je weet.

Westerbork

Gisteren zijn wij met de klas naar Westerbork geweest.

Meneer Roozema was ook mee hij vertelde hele interessante verhalen wat me echt raakt. Je zag er van alles het was interessant om te zien maar ook heel erg.

Het doet pijn om te zien hoe die mensen behandeld werden moet je nagaan als je een jood bent! Het was indrukwekkend om te zien.

Bedankt meneer Roozema!

Westerbork

Eerst moesten we verzamelen op school. Rond 20 over 9 gingen we met drie busjes weg. Ik zat in een busje met Th, L, E, I en T. Er waren ook begeleiders mee dat waren: meneer Rozema, Juf, Ralph Ijsses en nog een andere mevrouw. Toen we daar aankwamen gingen we het bos in daar kwamen we twee toestellen tegen. Er was een zwaartekracht toestel en een toestel waarmee je elkaar op een afstand kan horen. Toen we door het bos liepen kwamen we lang allemaal borden met uitleg over de planeten en met kleine planeetjes op schaal erin. Toen kwamen we langs een enorme rij telescopen. Meneer Rozema vertelde dat dit radio telescopen waren, om geluiden uit de ruimte op te vangen. Bij de radio telescopen was ook een bos meneer Rozema vertelde dat daar vroeger geen bos stond. Het was wel een flinke wandeling. Toen kwamen we bij vijf kleine huisjes, daar stond op hoeveel mensen zijn vergast en waar. Daarna kwamen we langs het huis van de commandant van het kamp de commandant hete meneer Demke, dichtbij zijn huis was de slagboom zodat hij goed kon zien wie er in en uitgingen. Toen liepen we het voormalig kamp Westerbork binnen, wat eerst trouwens een asielzoekerscentrum was. Toen liepen het kamp binnen meneer Rozema verteld over de barakken, hij zei dat die barakken wel 70 of 80 meter lang konden zijn, en dat daar dan vaak wel bijna 1000 mensen in zaten. Hij vertelde ook dat er aparte barakken voor zieken waren. Toen kwamen we langs de straat van ellende vanaf daar ging de trein weg, de trein is vanaf daar 93 keer vertrokken en er zijn wel meer dan 100.000 mensen weggevoerd. Als je op de trein zit ben je 3 dagen en 3 nachten onderweg, en kom je langs heel veel verschillende stations. Als je Duitsland inging werd de Nederlandse locomotief gewisseld voor een Duitse locomotief. Je werd ook vervoerd in veewagens en je stond dicht op elkaar, er waren twee tonnetjes eentje met water en een voor je ontlasting. Ook waren er mensen die kaartjes met postzegel en al uit de trein gooiden, in de hoop dat iemand ze in de briefbus deed. Toen kwamen we langs een herdenkingsplaats dat was een tekening van Nederland met steentjes erop waaraan je kon zien hoe oud iemand was toen hij of zij gedood werd. Daarna gingen we nog naar het museum, daar moesten we opdrachten maken dat was wel interessant. Maar duizend mensen hebben Westerbork overleefd.

Westerbork.

Gisteren zijn wij naar Westerbork geweest.

We gingen daar met busjes naar toe.

Het was gezellig in dat busje waar: Jolene, Anoek, Diede, Hannah, Xandra, Juf en ik in zaten.

We kwamen daar aan en moesten even wachten op juf.

Toen juf weer kwam gingen we naar het kamp toe.

We moesten eerst een heel stuk lopen door het bos lopen.

Er waren ook vrijwilligers bij: Ralp en meneer Rozema.

We kwamen aan bij het kamp aan en meneer Rozema ging een verhaal vertellen.

Het was best interessant.

We hebben het monument gezien, Het perron, De huis van de baas en die stenen waar een ster op staat.

Mensen die hun opa of oma die gaan daar eens in de zoveel tijd heen en dan nemen ze een kiezelsteen mee en legen die daar op de steen met de ster en dan zijn ze even stil. Meneer Rozema heeft mooie verhalen vertelt en dat doet echt wat met me en hoop dat het nooit weer gebeurt.

We zijn daar ook nog naar het museum geweest en mochten we daar ook nog rond lopen.

Aan het eind toen we weer in de klas waren, ging meneer Rozema nog een verhaal vertellen van de kapper. De kapper moest mensen knippen in 1 minuut maar op den duur kwamen de ouders van de kapper binnen vriendin van de kapper en die kinderen van de kapper en de kapper die ging een paar seconden verder dan dat het mocht en de kapper wist dat ze in de vergas kamer moesten en toen waren ze klaar en gingen ze er in de vergas kamer. De kapper vroeg aan een soldaat of hij dood mocht omdat hij toch niemand meer had, hij heeft het uiteindelijk wel over leeft.

Bedankt meneer Rozema voor de mooie verhalen.

Ik heb er veel van geleert!

Westerbork

Wij gingen naar Kamp Westerbork. De heenweg in de busjes was leuk. Toen we er waren, moesten we een hele lange wandeling door het bos maken. We kwamen aan bij een huis van de Kamp Commandant. Via dat huis had hij een uitzicht over het hele kamp vertelde Meneer Rozema. We gingen ook in een barrack maar die was voor de helft weg en er stond niks in. We zagen ook aan stenen hoeveel mensen er waren opgepakt in Nederland. We gingen ook naar een monument. Het was een spoor die omhoog ging. Dat betekende: De trein die naar Auschwitz ging, ging naar de hemel. Er waren ook bunkers, maar we konden er niet in. Toen gingen we even lunchen. Na de lunch liepen we 3 kilometer naar het museum. Bij het museum moesten we opdrachten doen in tweetallen. Toen gingen we weer terug met de busjes. Voor de rest was het interessant. Hij vertelde ook verhalen. Eentje daarvan was. Dat een kapper bij de vergassing kamer moest knippen om dekens van haren te maken. Toen moest hij zijn eigen familie te knippen. Hij zag zijn familie doodgaan. Hij vroeg toen aan een soldaat: Mijn ouders, kinderen en mijn vrouw zijn net vergast, wilt u mij neerschieten? De soldaat zei: Nee want er komen nog meer mensen. Dat vond ik een interessant verhaal.

Westerbork

We zijn donderdag 24 April naar westerbork geweest. We gingen met busjes heen. Toen we daar waren moesten we heel ver lopen. Toen kwamen we aan bij een soort begraafplaats voor joden en zigeuners daar stonden steentjes grote waren voor volwassenen iets kleinere waren voor kinder en de aller kleinste waren voor baby's en stonden ook tekens op de vlammetjes waren voor de zigeuners en de sterren voor de joden. Maar die vlammetjes en sterretjes werden er ook afgestolen. Later kwamen we aan bij het monument daar zijn we nog een moment stil geweest. Toen liepen we weer terug en zijn we weer weg gegaan.

www.historische-vereniging-hs.nl

histverhosap@gmail.com